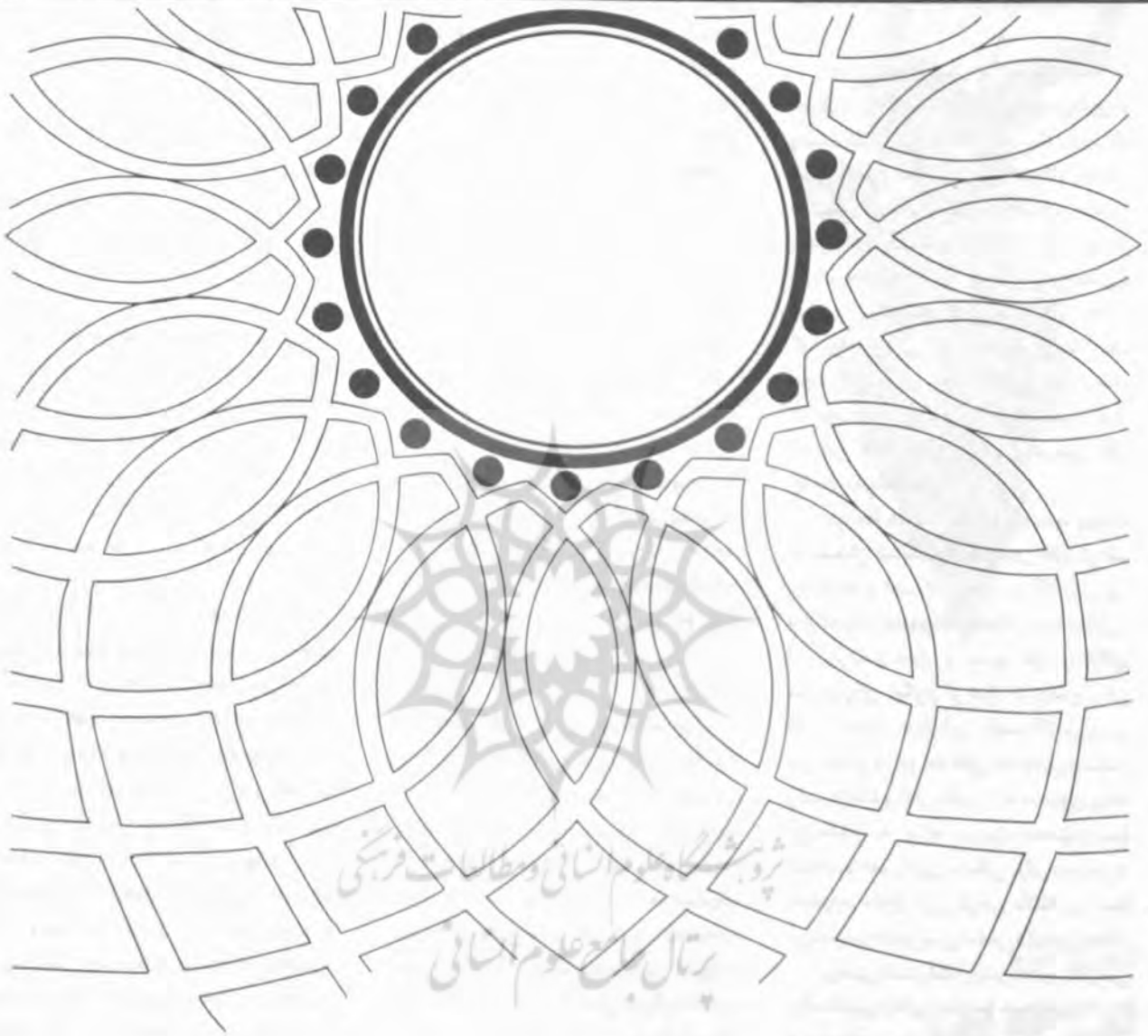

انتظار از حوزه در گفت و گو باده تن

اشاره :

همان طور که پیشتر نیز اشاره کردیم، انتظار از حوزه می تواند، ابعاد متنوع و گونه گونی داشته باشد. و از آنجا که حوزه قانون گذاری، گستره وسیعی را در بر می گیرد، از این رو، چالش ها و نیازها در ارتباط با دین و حوزه های دینی که در حوزه قانون گذاری رخ می نمایند، می تواند شکل عینی تر و جدی تری به خود گیرد.

مجلس شورای اسلامی به دلیل آن که وظیفه قانون گذاری در همه امور را به عهده دارد و مباحث هر موضوع به صورت ریز می باید در کمیسیون مربوطه طرح شود، از این رو، پرسمان ها و نیازهای نو پدید فقهی - دینی بیشتر خود نمایی می کنند. به همین دلیل در ادامه ویژه نامه انتظار از حوزه، بر آن شدیم، با تعدادی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی گفت و شنودی داشته باشیم، تا ابعاد انتظار از حوزه را از این منظر نیز نظاره کنیم.

از نمایندگان مجلس شورای اسلامی

● دکتر علوی:

در حال حاضر نظام اسلامی منتظر نظرات روشن اسلامی و فقهی علمای حوزه است. به طور مثال: مسأله‌ای که امروز در مجلس داریم پیوند اعضا، یک مسأله بسیار مهمی است. ما باید دخالت علما را در این گونه مسایل داشته باشیم و شاهد ایجاد جو زندگی توسط روزنامه‌ها و غوغا سالاری نسبت به این گونه مسایل نباشیم.

برادران است و آنها هستند که می‌توانند زمینه ساز وستر ساز مناسب باشند تا خواهران که ما می‌دانیم علاقه مندی زیادی دارند تا بتوانند در این زمینه فعالیت کنند.

موجود را با جنه‌ها ت جدید مرتفع بکنند. به عنوان مثال در مسایل مستحدثه که رویاروی نظام مقدس اسلامی است بتوانند یک پاسخ مناسب فقهی ارائه کنند. مباحث پزشکی، اقتصادی، هنری، سیاسی و اجتماعی و... دیگر مسایلی که پرسشهای تازه در موضوعات آنها رخ می‌نمایند.

در حال حاضر نظام اسلامی منتظر نظرات روشن اسلامی و فقهی علمای حوزه است. به طور مثال: مسأله‌ای که امروز در مجلس داریم مسأله پیوند اعضا، یک مسأله بسیار مهمی است. ما باید دخالت علما را در این گونه مسایل داشته باشیم و شاهد ایجاد جو زندگی توسط روزنامه‌ها و غوغا سالاری نسبت به این گونه مسایل نباشیم. وقتی که این گونه مسایل مطرح می‌شود در جامعه و مجلس، ما باید شاهد نظرات کارشناسانه حوزویان باشیم تا بتوانیم نظریه درست را مطابق با آنچه که اسلام از ما می‌خواهد دریافت و درباره‌اش قانون تصویب کنیم. ما که به عنوان کارشناسان دین نیستیم، ما باید در واقع تغذیه شویم از نظرات جدید عزیزان در حوزه‌های علمیه.

بنده به عنوان یک زن از حوزه انتظار دارم تلاش کند تسهیلاتی فراهم آورد تا خانمها بتوانند در مسایل اسلامی کارشناس باشند. اکنون چنین افرادی بسیار کم داریم. بسیار کم رنگ است البته کسانی که هستند شخصیتشان برای ما قابل تقدیر و احترام است ولی ما توقع داریم انشاءالله با زمینه‌ای که حوزه‌ها فراهم می‌کنند بخصوص برادران ما که کار اصلی در دست آنهاست خواهران ما در حدی که کفایت و استعداد دارند بتوانند در سطوح بالا درس حوزه را تعلیم ببینند که زنان ما مجبور نباشند برای کوچکترین مسأله فقهی که گاه ممکن است مشکل باشد برایشان از برادران حوزوی سؤال کنند، این را بتوانند از یک همجنس خودشان سؤال کنند. من فکر می‌کنم این یک مسئولیت بزرگی است که حوزه‌های ما دارند. چرا که حوزه‌های ما نقش اصلی و اساسی در دست

دکتر علوی:

حوزه‌های دینی نیازهای نورا پاسخ گو باشند

دکتر قدسیه علوی نماینده مردم مشهد در مجلس شورای اسلامی:

حوزه‌ها و مراجع عالیقدری که در حوزه‌ها هستند همانطور که در طول تاریخ شیعه سراغ داریم بایستی همیشه پناهگاه فکری و اعتقادی و فرهنگی جوامع انسانی باشند. نه تنها برای افرادی که پیروان دین اسلام هستند بلکه با توجه به منبع بسیار عظیمی که در دین اسلام است ما معتقدیم این دین می‌تواند راهنمای همه انسانهای جهان باشد و این راه باید توسط حوزه‌پیموده شود تا بتوانند رهبری فکری و اعتقادی ملل جهان را به عهده بگیرند.

از طرفی انتظار من این است که حوزه‌ها و علما چشم تیزبین و دقیق بر روند افکار و اعتقادات جامعه داشته باشند تا از انحرافات که احياناً در پایه فکری اسلامی جامعه ایجاد می‌شود جلوگیری شود. و نیز حوزه‌ها با روشنگریهایی که منشاء گرفته از اندیشه ناب اسلامی است باید بتوانند پاسخ‌های مناسبی برای جامعه در هر لحظه و هر زمان داشته باشند و در حال حاضر ما به نوعی همه امیدمان به این است که حوزه‌ها پاسخگوی نیازهای موجود در جامعه و جهان اسلام باشند. ما می‌خواهیم که همه علمای گرانقدر در حوزه‌ها نظرات فقهی و بیان احکام اسلامی را به روز ارائه کنند. وقتاوتی این عزیزان و بزرگان است که می‌توانند نقش بسیار اساسی و زیر بنایی در راستای رهبری جوامع داشته باشند. بنابراین بابکارگیری کلیه امکانات علمی و پیشرفته کشور که بارها و بارها مورد حمایت رهبر معظم انقلاب هم بوده و رهنمودهایی هم در این زمینه داشته‌اند در بیاناتشان و حتی رهنمودهایی هم که ریاست محترم جمهوری در ملاقاتی که با فضلالی محترم حوزه داشتند در بیاناتشان این معنی بوده، در زمینه تبیین موضوعات فقهی با نگرشی جدید به جهان اسلام بتوانند مشکلات

حجت الاسلام ذاکری: حضور هم اندیشانه حوزه بازمان

حجت الاسلام ذاکری نماینده مردم قوچان در مجلس شورای اسلامی:

انقلابی که در ایران به وجود آمد، انقلابی مبتنی بر دین است و رهبری این انقلاب به عهده روحانیت و در رأسشان امام راحل است و نقش روحانیت و حوزه‌های علمیه به خصوص حوزه علمیه قم در این انقلاب راهیج کس نمی‌تواند منکر باشد، نقشی که تأثیرات به سزایی حتی در پیدایش انقلاب اسلامی داشت. انتظار این بود و هست که حوزه‌های علمیه بعد از پیروزی انقلاب در عرصه‌های مختلف حضور جدی‌تری پیدا می‌کردند به خصوص این که حوزه‌های علمیه باید در تربیت نیرو به انقلاب کمک می‌کرد.

مشکلات و مسایل فراوانی به نظر بنده وجود دارند که برمی‌گردد به این که باید نظر اسلام و دین هر چه روشن‌تر و شفاف‌تر درباره آنها بیان شود. که متأسفانه نشده است. گاهی فکرمی‌کنم بعضی از اختلافات موجود بر می‌گردد به یک سری موضوعاتی که از نظر دینی و مذهبی خیلی روشن نشده است. مثلاً مسأله مالکیت، مالیات اسلامی یا اینکه اصلاً خمس و زکات جایش در حکومت اسلامی کجاست. هیچ جایگاهی در حکومت اسلامی هنوز برای این مقوله‌ها در نظر گرفته نشده است، یا موضوع ربا، از مسایلی است که واقعا اسلام با لحن شدیدی با آن قضیه برخورد کرده است. ربا خواری اعلام جنگ با خدا در قرآن اعلام شده است ولی خوب الان بسیاری از متدینین

● حجت الاسلام ذاکری: گاهی فکرمی‌کنم بعضی از اختلافات موجود بر می‌گردد به یک سری موضوعاتی که از نظر دینی و مذهبی خیلی روشن نشده است. مثلاً مسأله مالکیت، مالیات اسلامی یا اینکه اصلاً خمس و زکات جایش در حکومت اسلامی کجاست. هیچ جایگاهی در حکومت اسلامی هنوز برای این مقوله‌ها در نظر گرفته نشده است، یا موضوع ربا، از مسایلی است که واقعا اسلام با لحن شدیدی با آن قضیه برخورد کرده است.

معتقدند که سیستم بانکی ما ربوی است. و این ابهام وجود دارد و کسی که متخصص باشد روشنگری نمی‌کند. انتظار از حوزه‌های علمیه است که در این زمینه فعالیت‌های چشمگیر و ملموسی داشته باشند. در مسایل قضائی هم همین طور، شرط قضائی اجتهاد است. این را خیلی از آقایان معتقدند ولی به خاطر این که ما نیرو در این زمینه به حد کافی تربیت نکرده‌ایم، وضع قضائی ما می‌بینیم آن طور که باید باشد نیست. تربیت نیروی انسانی برای خیلی جاها همانند سازمانهای عقیدتی سیاسی بر عهده حوزه است. در هر حال در تربیت نیروی لازم و کافی و نیز در تربیت یک سری مسایل که مورد ابتلاء جامعه است. یا بحث آزادی، که در قانون اساسی آمده است که نباید مخل مبانی اسلام باشد، حوزه‌ها در این زمینه باید نظرات مشخصی را بدهند که چه آزادی‌هایی مخل مبانی اسلام نیست و پشتوانه‌های تئوریک این گونه مباحث را روشن سازند.

بنده به عنوان یک روحانی انتظار دارم حوزه‌های علمیه در گذشته در صحنه‌های مختلف حضور پیدا کنند. باید نهادهای متعددی را به وجود بیاورند که هر نهاد درباره یک مقوله خاص به بررسی مسایلی که مبتلا به جامعه است بپردازد. اخیراً بنده سوآلی از وزیر اقتصاد و دارایی کردم راجع به اصلاحات لازم در سیستم مالیاتی و این که جای خمس و زکات کجاست. ایشان در کمیسیون گفتند این خط قرمزی است که ما جرأت نمی‌کنیم به آن نزدیک بشویم و این مسأله کار علما در حوزه است؛ البته من قبول ندارم. حکومت، حکومت اسلامی است. وزارت اقتصاد و دارایی که متولی امور مالیاتی است باید در این زمینه راه حلی پیدا کند. اما بالاخره تا حدودی شاید سخن وزیر بی‌جا نباشد. خوب حوزه‌های علمیه باید در این زمینه‌ها پیش قدم باشند تا دستگاههای اجرایی هم به خودشان جرأت بدهند، ما اسلام را به صورت واقعی‌تر در همه ابعاد و بخشهای کشور بتوانیم پیاده کنیم. ببینید واقعیت آن است که ما با حاکمیت کامل حکومت اسلامی خیلی فاصله داریم. علتش هم مقداری مربوط می‌شود به آن که حوزه‌ها نقش خویش به گونه پایسته ایفا نکرده‌اند. حوزه‌ها باید جدی‌تر و با احساس مسئولیت بیشتر در عرصه‌های مختلف ظاهر شوند.

حجت الاسلام زادسر:

مسئولیت مضاعف حوزه و روحانیت در حکومت دینی و تکمین دنیای مردم

حجت الاسلام زادسر نماینده مردم جیرفت در مجلس شورای اسلامی:

انتظار داریم برادران بزرگوار روحانی که مشغول تحصیل علوم دینی هستند مشکلات و سختی‌هایی که در طول دوران طلبگی، برایشان بوجود می‌آید برای رضای خدا تحمل کنند و از زندگی طلبگی خارج نشوند. برای اینکه الان به اعتقاد بنده روحانیت مخصوصا کسانی که مشغول درس خواندن هستند مظلوم‌ترین افراد هستند، چون از حداقل زندگی هم بهره‌مند نیستند، ولی با این قشر طوری برخورد می‌شود که انگار تمام مواهب دنیایی را اینها در اختیار دارند و این مسأله تحملش بسیار سنگین است. درباره دومین انتظار باید آقایانی که خود را در حاشیه گرفته‌اند خطاب قرار دهم و بگویم: آقایان! بپذیرید که حکومت، حکومت روحانیت است. این که یک عده بگویند مایا وضع کنونی

انقلاب اسلامی و با توجه به جهان شمولی مکتب اسلام، نقش حوزه‌ها را خیلی بیشتر از زمانی که اسلام به این صورت حاکم نشده بود، می‌دانم و پاسخ‌گویی به معضلات فکری و عقیدتی جامعه را حتی پاسخ‌گویی به نیازهای حکومت را از جهات مسایل نظری مبتلا به حکومت از حوزه انتظار دارم. وحتى بعضی از مسایل موجود در اداره کشور را از جهت نظری از جمله مسایل اقتصادی و فرهنگی کشور را ناشی از عدم راه حل در دین نمی‌دانم، بلکه معتقدم به دلیل عدم توجه جدی حوزه‌ها این مسایل عارض شده‌اند. مثلاً در زمینه هنر، به طور حتم دین، حرف دارد. ولی هیچ‌گاه ظرف ۲۰ سال گذشته حد و مرز میانی نظری هنر از دیدگاه اسلام که راه‌گشای حکومت باشد، از طریق حوزه‌ها ارائه نشده است. البته جای انتقاد به مسئولین اجرایی کشور هم هست که چقدر در این زمینه از حوزه‌ها کمک خواسته‌اند. اما یک بار به طور آزمایشی در مورد اصلاح قانون انتخابات در دو سال قبل، بنده شخصا در مجلس پیش قدم شدم و فراخوان عمومی در روزنامه‌ها برای اصلاح قانون انتخابات دادیم و برای حوزه‌های علمیه جداگانه از طرف کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس شورای اسلامی پیش‌نویس فرستادیم. جز یکی - دو مورد، آن هم نه چندان جدی، اظهار نظرهای مهمی در پاسخ این فراخوان از حوزه‌ها دریافت نکردم. که جای آن داشت با فرصت خوبی که داده بودیم نظرات سودمندی بدهند. انتظار دیگری که از حوزه‌ها دارم. تبیین اندیشه‌های امام است. که در این زمینه هم کار قابل توجهی از حوزه‌ها نمی‌بینیم.

رساله جامع علوم انسانی

مهندس شریفی:

پاسخ‌گویی به معضلات فکری و عقیدتی

مهندس شریفی نماینده مردم اراک در مجلس شورای اسلامی:

این جانب حوزه‌ها را به منزله چشمه‌های جوشان معارف و اعتقادات اصیل اسلامی می‌دانم که منابع تقویت این چشمه‌ها و وحی و سنت است. و جو بیارهای هدایت این چشمه‌ها عقل دانشمندان است، چرا که در طول تاریخ اسلام این شاگردان مکتب ائمه (علیهم‌السلام) بودند که با وجود حوادث دردناک و تهاجماتی که به امت‌های اسلامی رفت معارف اسلامی را در این سنگرها حفظ و نسل به نسل تا امروز با عنایت پروردگار متعال آن را منتقل کردند. قلمرو مسئولیت حوزه‌ها را قلمرو اندیشه‌های بشری می‌دانم و معتقدم که مهمترین مجرای انتقال معارف و سالمترین و نزدیکترین آنها را به وحی باید در قلمرو و مجرای حوزه‌های علمیه جست‌وجو کرد. بنابراین با عنایت به ظهور و پیروزی

- مهندس شریفی: قلمرو مسئولیت حوزه‌ها را قلمرو اندیشه‌های بشری می‌دانم و معتقدم که مهمترین مجرای انتقال معارف و سالمترین و نزدیکترین آنها را به وحی باید در قلمرو و مجرای حوزه‌های علمیه جست‌وجو کرد.

- حجت الاسلام زادسر: بنده معتقدم حل مسایل مربوط به دنیای مردم آن طور که در افکار عمومی جا افتاده است در اختیار روحانیت نیست، یعنی مسایل دنیوی که اقتصاد است دست روحانیت نیست و علتش متأسفانه عدم آشنایی و تسلط نیروهای کارآمد حوزه به مسایل اقتصادی است. تا روحانیت در امور اقتصادی و دیگر دانش‌ها و علوم که به نحوی در اداره کشور و زندگی اجتماعی و... کشور تسلط علمی و کارشناسانه پیدا نکنند نمی‌تواند آن گونه که خواسته امام خمینی (ره) و اسلام است حکومت را هدایت و سیاست‌گذاری کند. بحث مالیات، خمس و... مسایل پیچیده‌ای است که روحانیت نمی‌تواند حل کنند مگر اینکه به این مسایل مسلط باشد.

مهندس سهیلا جلودارزاده:
عرضه سامان‌مند معارف دینی به جهان

مهندس سهیلا جلودارزاده نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی:
بحث درباره انتظارات از حوزه در سه محور: جهان تشیع، جهان اسلام، و خارج از جهان اسلام است. ما در ارتباط با تشیع به عنوان یک مذهبی که داعیه به حق اسلام ناب و راستین دارد، معتقد هستیم که معصومین (علیهم السلام) ما را به بهترین مسیر رهنمون کرده‌اند، در نتیجه در عصر حاضر یک رسالت و مسوولیت را هم به عهده داریم، این که اسلام ناب و اسلام ائمه معصومین را باید به بهترین وجه ممکن به دنیا معرفی کنیم و در عین حال این که متناسب با نیازها و واقعیتهای امروز اسلام آموزش داده بشود تا پرچمداری این حرکت اصیل مؤثر افتد این مهمترین انتظار از حوزه در محور انتظار جهان تشیع از حوزه است. به خاطر پیشرفتی که دنیا به دست آورده مسایل جدیدی مطرح است شیوه برخوردها در تبلیغ و ارتباط با تأمین نیازهای جامعه امروز باید شناخته و به لامل تشیع آموزش داده شود. در زمان حیات حضرت امام (ره) این حرکت متناسب با نیازها دنیای

پاسخ گویند.

الان طلابی که می‌روند برای تبلیغ، آنهایی موفق تر بودند که در امور دنیایی در ماه رمضان در خصوص مسایل اقتصادی آن روستا یا بخش کوشیده‌اند. مثلاً طلبه یا هوشی بوده مشکلات معیشتی روستا را فهمیده و جریان را با نمایندگان در میان گذاشته و حل کرده و بدین گونه خاصیت تبلیغی بیشتر شده است.

آخرین مطلب هم این که روحانیت به معنی عام کلمه یعنی از مراجع عظیم الشان گرفته تا طلاب مبتدی باید پشت سر رهبر عظیم الشان انقلاب حرکت کنند در غیر این صورت تمام اهداف انقلاب از بین خواهد رفت. ما انتظار داریم آن گونه که حق نایب امام زمان است حوزه حرکت کند.

روحانیت بداند و خاطر جمع باشد که باز هم محرم اصلی مردم روحانیت است، اگر جایی هم نقد و انتقاد و نیش و کنایه‌ای هست، اما باز هم روحانیت را محرم اسرار می‌دانند. اگر خواسته دنیایی و دینی مردم را برآورده کنیم مردم با جان و دل به روحانیت نزدیکتر خواهند شد.

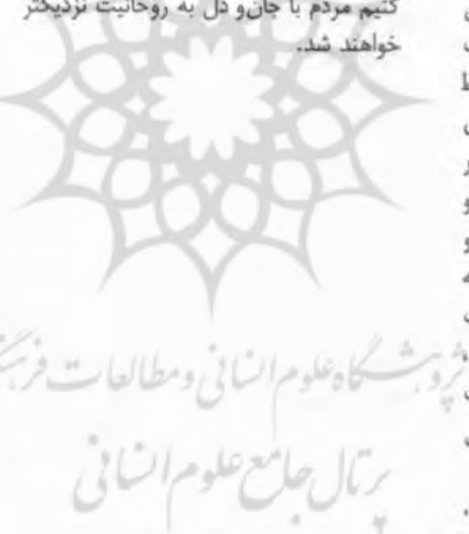
موافق نیستیم یا هستیم اینها در افکار عمومی تأثیری ندارد. مردم مسلمان ایران و جهان الان حکومت را، حکومت روحانیت می‌دانند. و پذیرش این نکته برای همه اهل علم از مراجع تا طلاب مبتدی یک نکته مهم دارد و آن این که مسوولیت بیشتری در مقابل این حکومت که حکومت جمهوری اسلامی است دارند یعنی وقتی این باور پیش بیاید دومین درخواست ما این است که تلاش گسترده برای عمران دنیایی مردم بکنیم. چون الان حکومت دینی است، روحانیتی می‌تواند دین مردم را حفظ کند که دنیای مردم را حفظ کرده باشد. امکانات دنیایی مردم را فراهم کند. الان زمان آن نیست که روحانیت در مساجد مسأله بگویند و تنها از این طریق دین مردم را حفظ کنند. الان علاوه بر دین، دنیای مردم هم در دست روحانیت است. اگر دنیای مردم تأمین نشود، دین مردم هم حفظ نمی‌شود.

البته بنده معتقدم حل مسایل مربوط به دنیای مردم آن طور که در افکار عمومی جا افتاده است در اختیار روحانیت نیست، یعنی مسایل دنیوی که اقتصاد است دست روحانیت نیست و علتش متأسفانه عدم آشنایی و تسلط نیروهای کارآمد حوزه به مسایل اقتصادی است. تا روحانیت در امور اقتصادی و دیگر دانش‌ها و علوم که به نحوی در اداره کشور و زندگی اجتماعی و... کشور تسلط علمی و کارشناسانه پیدا کنند نمی‌تواند آن گونه که خواسته امام خمینی (ره) و اسلام است حکومت را هدایت و سیاست‌گذاری کند. بحث مالیات، خمس و... مسایل پیچیده‌ای است که روحانیت نمی‌تواند حل کنند مگر اینکه به این مسایل مسلط باشد.

جمهوری اسلامی که حکومت دینی است، اگر نتواند دنیای مردم را بسازد دین مردم هم از دست رفته است.

تردید نکنیم که در مقام سیاست‌گذاری مسایل اقتصادی با تصمیم روحانیت رقم می‌خورد رؤسای قوای مقتنه و مجریه و قضائیه روحانی‌اند. در حقیقت روحانیت مسوول همه مسایل مردم است.

انتظار بعدی ما از حوزه پاسخ‌گویی به نیازهای حکومت در زندگی مردم است که آن هم برمی‌گردد به نوعی به مسایل اقتصادی. در همه امورات دینی و دنیایی روحانیت باید

● مهندس سهیلا جلودارزاده:
جهان امروز تشنه حقیقت است. کلمه حق باید به زبانی گفته شود که این گوشها استعداد درک و تجزیه و تحلیلش را داشته باشند. احساس می‌شود که در دنیا حرکت جدی برای پاسخ دادن به این نیاز جامعه جهانی وجود ندارد و حوزه باید این وظیفه را به عهده گیرد. خیلی‌ها هستند که تشنه هدایت هستند ولی توانایی حوزه‌های علمیه ما برای این تبلیغات متأسفانه کافی نیست.

امروز آغاز شد. اما متأسفانه الان احساس می شود مقداری باید سرعت بیشتری پیدا کند. طرفداران اهل بیت در همه جای دنیا به این حمایت حوزه به لحاظ علمی و آموزشی و پرورشی نیاز دارند. در ارتباط با محور انتظار جهان اسلام از حوزه هم با توجه به وجود تفرقه در بین مسلمانان از یک سو و بی راهه رفتن های مذاهب غیر از تشیع که ما به آن اعتقاد داریم از دیگر سو می طلبد تا حوزه و روحانیت با حرکت های خردمندانه تقریب بین مذاهب اسلامی را جدی بگیرند. امروز مسلمانان دنبال شعار اصلی یعنی کلمه توحید هستند به هر حال در نظر داشته باشیم که اینها پتانسیل های توحید و یگانه پرستی در دنیا بوده و باید به مسیر اصلی برگردند و این وظیفه حوزه است. در ارتباط با محور جهان خارج از اسلام، این حقیقت

انکارناپذیر است که جهان امروز تشنه حقیقت است. کلمه حق باید به زبانی گفته شود که این گوشها استعداد درک و تجزیه و تحلیلش را داشته باشند. احساس می شود که در دنیا حرکت جدی برای پاسخ دادن به این نیاز جامعه جهانی وجود ندارد و حوزه باید این وظیفه را به عهده گیرد. خیلی ها هستند که تشنه هدایت هستند ولی توانایی حوزه های علمی ما برای این تبلیغات متأسفانه کافی نیست. من در یکی از روستاهای دور افتاده آفریقای جنوبی دیدم که چطور آن مردم سیاه پوست تشنه اسلام و حتی تشیع بودند و از ما خواهش می کردند حداقل برای آموزش احکام برایشان مبلغ فرستاده شود که بتواند به زبان آنها صحبت کند و متأسفانه ما توانایی این را نداریم نیرویی به آنجا بفرستیم که به زبان آنها بتواند سخن بگوید.

در عین حال در داخل هم مشکلات زیادی داریم به طور مثال؛ طرح پرداخت مهریه به نرخ روز که فکر می کنم بر می گردد به مسأله دیون، تکلیف این مسأله باید در حوزه ها معلوم شود که بعضاً این کار انجام شده ولی در خیلی از مسایل هنوز مشکل حل نشده داریم.

البته ممکن است با توجه به مسأله احکام حکومتی و ولایت فقیه، تکلیف به نوعی روشن شود، اما مسأله مهمتر جهان اسلام است و این که در حوزه ها تکلیف این مسایل در بحث اقتصاد - سیاست - فرهنگ وجود دارد و باید روشن شود تا ما هم بتوانیم تکلیف مان را انجام دهیم.

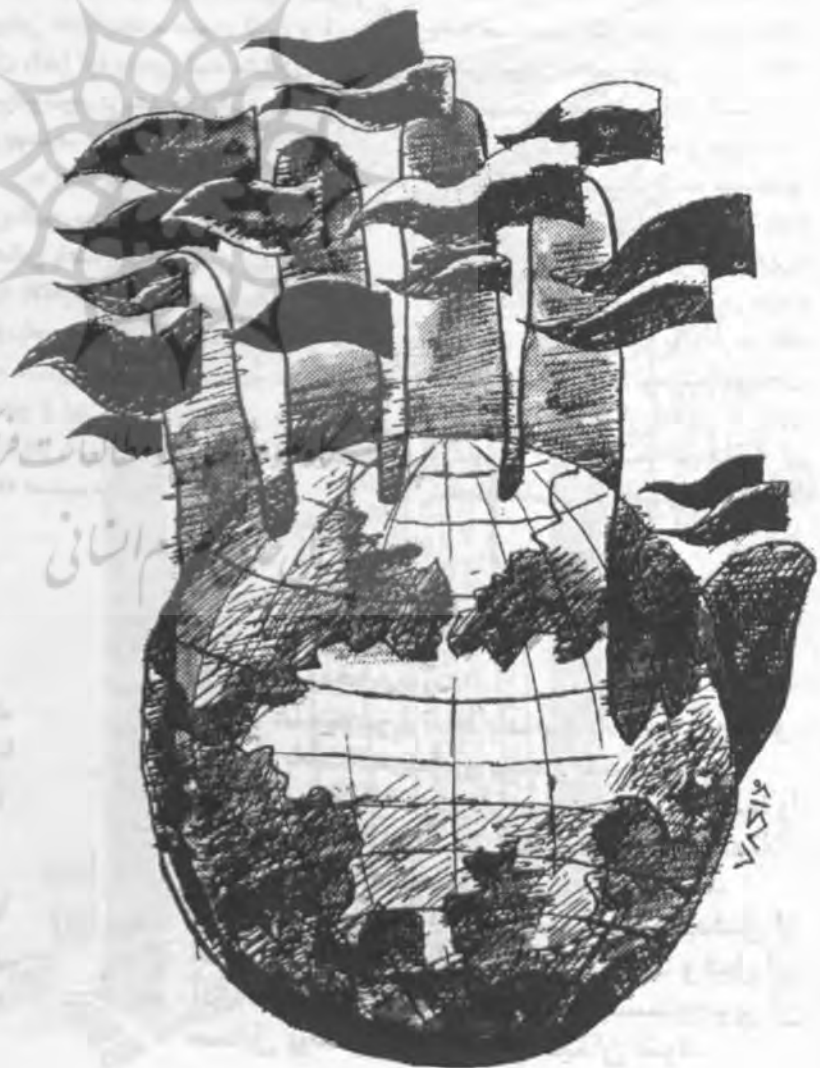
نقیسه فیاض بخش

زبان حوزه باید زبان پیامبر و ائمه باشد

نقیسه فیاض بخش نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی:

فقه ما فقه جعفری و حوزه ما حوزه علمیه به جامانده از حوزه علمیه امام جعفر صادق (ع) است. ما از حوزه همان انتظاری را داریم که از حوزه علمیه امام جعفر صادق (ع) داریم.

زبان حوزه باید زبان پیامبر اسلام، حضرت علی (ع) و ائمه اطهار (علیهم السلام) باشد. ثارالله که در واقع پیشوای سوم ما شیعیان است یعنی امام حسین (ع) خون خداست، همان نقشی که خون در بدن دارد، اگر شریانهای بدن انسان خشک بشود، انسان مرده است. ما نقش حوزه را اینگونه می نگریم و انتظار حیات در شریانهای اجتماع رو به خشکیدن است به جریان بیندازد. وبه جان اجتماع حیات ببخشد. به گواهی قرآن، دعوت خدا و پیامبر به انسان حیات می دهد. بنابراین این حوزه نقش حیات بخش انسان در جهان را داراست. هر چند امام فرمودند: حوزه به دانشگاه نزدیک شود، اما باز هم ما معتقدیم هنوز این معنا تحقق نیافته و یکی از خلاءهای جامعه امروز اخلال در وحدت حوزه و دانشگاه است، یعنی به این اصل جامعه عمل پوشیده نشده، علیرغم شعارهایی که داده می شود. از این رو دانشگاه باید متأثر حوزه باشد.

احمد رمضان پور:

حوزه در حل مسایل روز نه دفاعی که باید پیشرو باشد

احمد رمضان پور نرگسی نماینده مردم رشت در مجلس شورای اسلامی:

انتظار یک نماینده از حوزه علمیه انتظار یک جامعه است، چرا که طبق قانون اساسی، نماینده مجلس شورای اسلامی متعلق به یک منطقه خاص نیست، بلکه متعلق به کل کشور است. بنابراین، این انتظار یک جامعه از حوزه است. جدای از آن بخش آموزشی را که حوزه علمیه از ابتدای تأسیس خودش داشته که بتواند طلبه‌هایی را تربیت کند تا مسایل و امور فقهی و دینی مردم را حل کند، رهبر ما، مرجع تقلید و یک عالم بود و اکنون نیز یک مرجع تقلید است که برخاسته از حوزه بوده و شخصیت‌هایی هستند که آحاد ملت از دانشجو تا بازاری و کشاورز و کارمند، همه افتخارشان به این شخصیت‌هاست. خوب طبیعی است که اولین

علما و فقها باید مورد بحث قرار بدهند و نظرات پخته‌ارائه کنند. مسایل جدید بسیاری وجود دارند که فقها باید با بحث و بررسی آنها را روشن کنند. که وقتی در مجلس و کمیسیون‌های مربوطه می‌خواهیم قانون راجع به آنها بگذرانیم، حداقل یک تطابق روشنی در اختیار داشته باشیم.

یعنی فتاوی روشنی باشد تا ما بتوانیم روی آن حکم اجرا کنیم. مثلا بحثی که راجع به مهریه بوده که قانون آن را گذرانیدم ولی بحث راجع به دین پیش آمد و این که اگر از زمانش گذشت و دین خودش را پرداخت نکرد و شامل مرور زمان شد و ارزش مهریه کاهش پیدا کرد، باید چه کنیم؟ تعدادی از علما می‌گویند باید ارزش اقتصادی آن پول را بدهد. تعدادی می‌گویند به مصالحه باید حل شود. وقتی این را قانون کنیم دادگاه چه کار کند؟ اگر مصالحه نکردند چه باید کرد؟ اینها را باید حوزه قطعی و روشن کند تا بتواند به صورت قانون در آید و آن را اجرا کرد و بدین گونه مشکلات جامعه مرتفع شوند. در بیشتر موارد همین طور ابهام‌ها وجود دارد.

ما اتفاقا تماسهایی هم با حوزه داشتیم. روحانیون مجلس کسانی را انتخاب کردند برای تماس با علما که من جزء آن چند نفر هستم. ما ملاقاتهایی هم با تعدادی از مراجع داشته و از مراجع درخواست کردیم که در هر حال حمایتان کنند، اما گاهی تنگ نظری‌هایی مانع از این کمک‌می‌شوند. در هر حال ما نظرات زامی گیریم و این شورای نگهبان است که تصمیم می‌گیرد.

حجت‌الاسلام موسی قربانی:

نسبت به موضوعات نو پدید و احکام حکومتی غفلت شده است

حجت‌الاسلام قربانی نماینده مردم قاین در مجلس شورای اسلامی:

خیلی از مسایل روزمره وجود دارند که فقها اصلا وارد بحث آنها نشده یا به صورت اجمال از آنها گذشته‌اند؛ زیرا با توجه به این که در گذشته حکومت اسلامی وجود نداشته تا این موارد را اجرا کنند، فقها معمولا به این مسایل نرسیده‌اند، اما امروز تأمین این نیاز جامعه اجتناب ناپذیر است.

به این معنا که اگر ما الان نگاه کنیم در مسایل طهارت، صلاه، حج و... مفصل بحث شده است، اما راجع به قضا بحث نکرده‌اند. یا خیلی از موارد قاطعی شده بین مسایل مربوط به شهادت با بقیه مسایل، به عنوان مثال آیین دادرسی یا قضا و شهادت قاطعی شده، مسایل کلی که در همه زمانها وجود داشته کمتر داخل شده و هم مسایل مستحدثه. این مسایل را

رتال جامع علوم انسانی

● حجت‌الاسلام موسی قربانی:

خیلی از مسایل روزمره وجود دارند که فقها اصلا وارد بحث آنها نشده یا به صورت اجمال از آنها گذشته‌اند؛ زیرا با توجه به این که در گذشته حکومت اسلامی وجود نداشته تا این موارد را اجرا کنند، فقها معمولا به این مسایل نرسیده‌اند، اما امروز تأمین این نیاز جامعه اجتناب ناپذیر است.

● احمد رمضان پور:

حوزه علمیه در ارتباط با موضوعات روز آن قدر مسلط باشد که پیشرو بوده و حتی شورای نگهبان را که از مجتهدین مسلم هستند، آنها را هم بی‌نیاز از نظرات روز آمد اسلامی کنند. مثلا در ارتباط با دیات، بانکها، وامها و... بتوانند مسایل روز جامعه را حل کنند. حوزه باید قبل از آنکه موضوعی از جامعه نشر پیدا کند و قبل از آنکه حالت دفاعی پیدا کنیم، در جست‌وجوی آن مسایل بوده و با قدرت وارد میدان شود.

خدادادی:

متأسفانه گاهی هرگونه مسایل فکری را غیر حوزویان پاسخ می‌دهند اینجا حوزه مسؤل است

سلمان خدادادی نماینده مردم بناب در مجلس شورای اسلامی:

روند کار و فعالیت حوزه به نظر بنده باید به سطحی برسد که پاسخ گوی نیازهای کتونی جامعه باشد. حوزه باید خود را از حالت تبلیغ تک بعدی رها کند - البته این روند را شروع کرده - و تیزباید مسایل علمی - دانشگاهی را هم دنبال کند. نزدیک شدن دانشگاه و حوزه موجب می‌شود حوزوی‌ها بهتر به نیاز نسل جوان پاسخ دهند، اما بی‌اطلاعی حوزوی‌ها از مسایلی که در دانشگاه و جامعه می‌گذرد به مصلحت جامعه نیست. الحمدلله حوزه در حال حاضر خوب عمل می‌کند، و در این وادی به هر حال وارد شده است، ولی شتابش خیلی بیشتر از این باشد.

در عین حال شناخت جامعه از روحانی

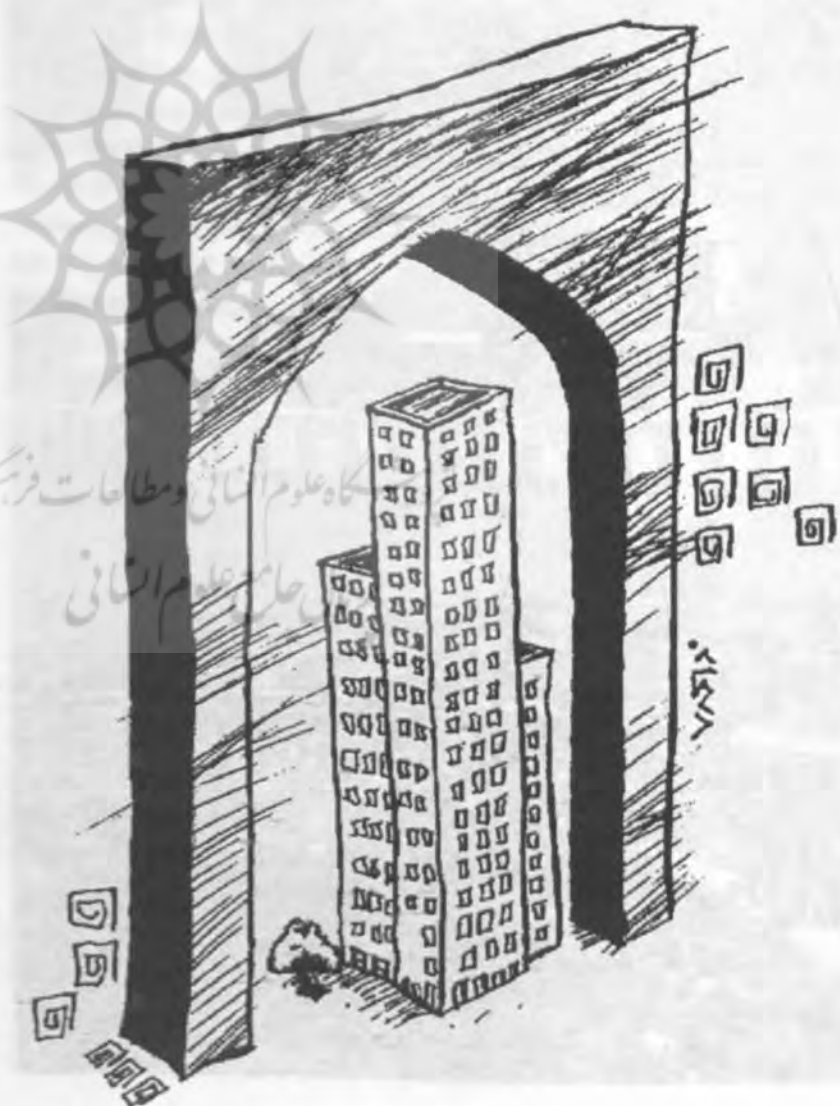
● خدادادی:

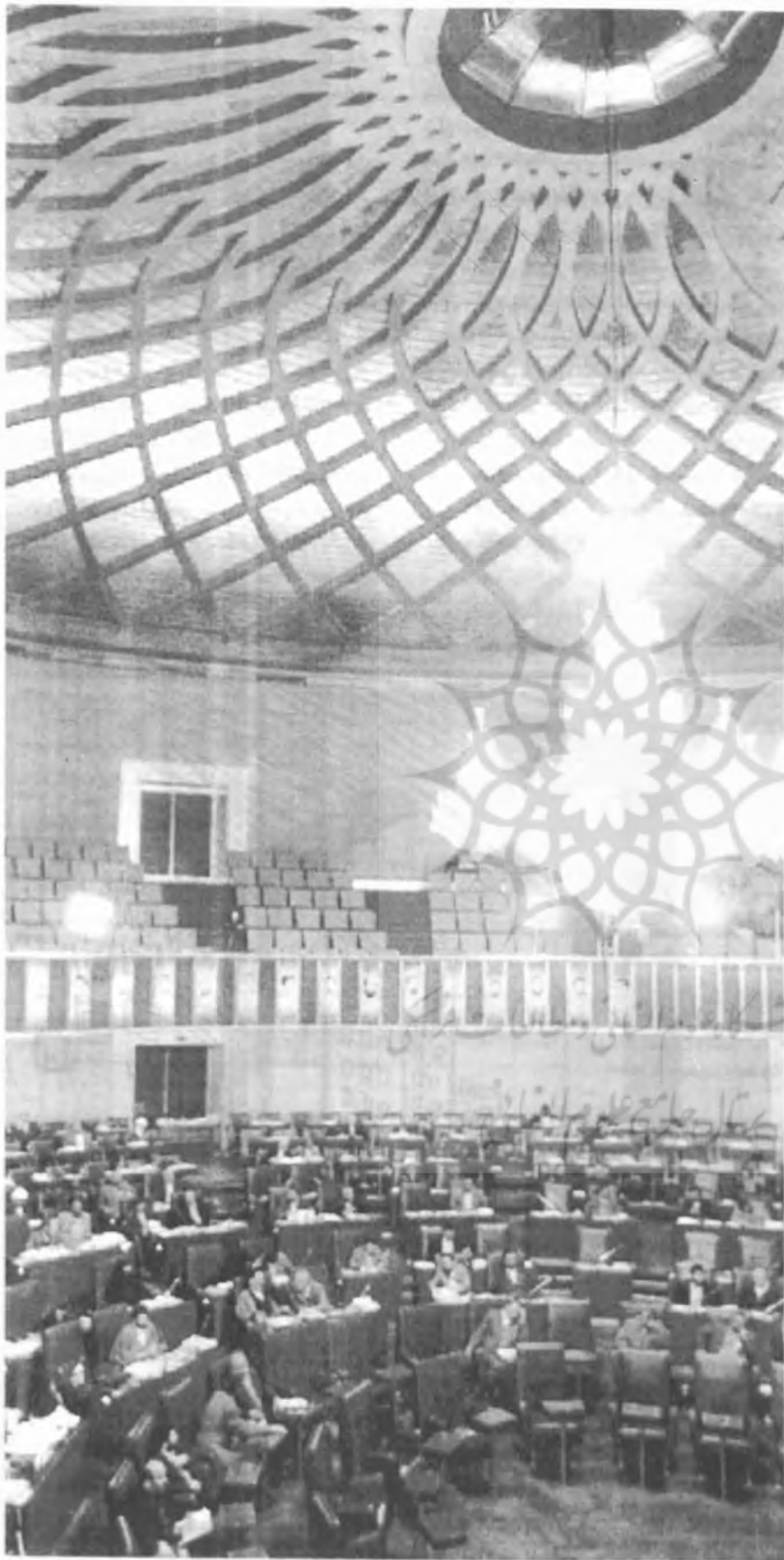
بنده معتقدم جوابگو بودن نیازهای فکری و شرعی مسؤلیت اصلی حوزه است و از طرف دیگر، پاسخ گویی به برخی شبهه‌ها و پرسش‌هایی که در جامعه وجود دارد از سوی حوزه که مورد اعتماد مردم است، یک ضرورت محسوب می‌شود.

امام(ره) و بزرگان دینمان به آموزش دادند که سیاست ماهمان دیانت و دیانت ما همان سیاست ماست در صدر اسلام هم شاهدیم که حضرت رسول یکی از مهمترین اقداماتی که انجام می‌دهند تشکیل حکومت اسلامی در مدینه است و حدود ۷۰ جنگ که به ایشان تحمیل شد برای حفظ حکومت بود. بنابراین امروز هم قلمرو مسؤلیت حوزه علمیه در جهان اسلام در عرصه‌های فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی و حتی نظامی و کلیه مسایل مربوطه به حکومت اسلامی است. به همین خاطر گفتم که جدای از فرایند آموزشی، حوزه باید بتواند به شبهات جامعه پاسخ بدهد و تأکید می‌کنم که قبل از اینکه دیگران موضوع را مطرح کنند و ما دفاع کنیم ما خودمان پیشرو باشیم.

وظیفه‌ای را که حوزه علمیه دارد، تبیین درست از افکار حضرت امام در بخش‌های مختلف فقهی، سیاسی، علمی، هنری و نیز اندیشه‌های آیت‌الله خامنه‌ای است.

حوزه علمیه در ارتباط با موضوعات روز آن قدر مسلط باشد که پیشرو بوده و حتی شورای نگهبان را که از مجتهدین مسلم هستند، آنها را هم بی‌نیاز از نظرات روز آمد اسلامی کنند. مثلاً در ارتباط با دیات، بانکها، وامها و... بتوانند مسایل روز جامعه را حل کنند. حوزه باید قبل از آنکه موضوعی از جامعه نشر پیدا کند و قبل از آنکه حالت دفاعی پیدا کنیم، در جست‌وجوی آن مسایل بوده و با قدرت وارد میدان شود و پاسخگویی به شبهات موجود رداشته باشد و در یک کلام در این طور موارد حوزه باید همیشه پیشرو باشد نه اینکه حالت دفاعی به خود بگیرد.

این است که یک روحانی فقط مسایلی که می‌داند مربوط به ۱۴۰۰ سال قبل است، در حالی که این طور نیست. این نوع شناخت را حوزه باید در دیدگاه مردم عوض کند. از سوی دیگر انسان به مسایل فکری نیازمند است و حوزه باید این نیاز را برآورده سازد.

بنده معتقدم جوابگو بودن نیازهای فکری و شرعی مسؤلیت اصلی حوزه است و از طرف دیگر، پاسخ‌گویی به برخی شبهه‌ها و پرسش‌هایی که در جامعه وجود دارد از سوی حوزه که مورد اعتماد مردم است، یک ضرورت محسوب می‌شود. مثلاً شبهاتی که در مورد بحث ولایت مطرح است، این حوزه است که باید جوابگو باشد. وقتی که مسایل فکری پیش می‌آید این حوزه است که باید وارد میدان شود. متأسفانه گاهی ملاحظه می‌شود به هر نوع مسایل فکری و شرعی غیر حوزویان پاسخ می‌دهند در اینجا حوزه مسئول است، حتی بسیاری از مسایل سیاسی را حوزه باید جوابگو باشد. شما می‌دانید که ۱۶ آذر سال گذشته از آقای خاتمی درباره مسایل دینی سؤال شد و ایشان گفت که حوزه باید جواب بدهد. هر چند که خود رئیس جمهوری می‌بایست به‌عنوان یک حوزوی پاسخگو می‌بود در عین حال ایشان به تنهایی مسئول نیست. در حقیقت در اینجا حوزه مسئول است. منظور بنده از طرح این مثال آن بود که در ایام توقعات از حوزه زیاد است. به هر حال حوزه باید نسبت به شبهات جوابگو باشد و بیشتر از این که هست باید وارد میدان شود. نکته دیگر این است که حوزه نباید طوری رفتار کند که جامعه گمان کند در بعضی مسایل حوزه خودش را در حاشیه قرار داده است، در صورتی که باید در تمام مسایلی که در جامعه مطرح است، در ارتباط با مسایل دینی، حوزه حضور جدی داشته باشد. حوزه باید اظهار وجود کند، تا اغیار فرصت حضور نیابند

خانم امانی:

حوزه و ضرورت درک زمان در آستانه هزاره سوم

خانم امانی نماینده مردم ارومیه در مجلس شورای اسلامی:

حوزه همیشه و در طول تاریخ یک جایگاه قابل احترام در بین مردم ما داشته است بویژه پس از انقلاب اسلامی، انقلابی که به رهبری حضرت امام خمینی (ره) یا پشتیبانی مردم منشأ تحولاتی در جهان بود. در واقع انتظار مردم از حوزه نه تنها دریافت الگوها و راهنمایی‌ها و محوریت دینی و مذهبی است، بلکه با عنایت به اصل در هم تنیدگی دیانت و سیاست، حوزه باید اقداماتی برای تحقق واقعی این اصل نیز به عمل آورد. دین می‌تواند هم دنیا و هم آخرت انسانها را تأمین کند و در آستانه هزاره سوم یک الگوی جدید را به جهان عرضه کند.

لذا انتظار ما و نسل جوان، در شرایط کنونی جهان، که بشریت باشیخون فرهنگی دنیای استکبارمواجه است و در دنیایی که ارتباطات به شکل مثبت و منفی حرف اول را می‌زند، از حوزه علمیه و علمای بزرگوار این است که مشکلات دینی و دنیایی مردم را به الهام از معارف و حیانی مرتفع سازند. شایسته است در حوزه به روی جوانها انقدر باز باشد که بتوانند سوالهای دینی و پرسشهای زندگی و اقتصادی خودشان را از حوزه بپرسند و در عین حال حوزه باید ظرفیت پاسخگویی خود را ارتقاء بخشد. به نظر من معنی سوال نکردن این نیست که سوالی وجود ندارد. جوانان سوالات و ابهامات زیادی دارند هر چقدر حوزه ارتباط قوی و نزدیک‌تری با جامعه برقرار کند سوالات و ابهامات کم‌تری می‌شوند.

کشور، حدود بیست میلیون جوان دانش‌آموز دارد، اگر حوزه بتواند شبهه‌هایی که امروزه با وجود تبلیغات غربی یا طرح دیدگاههای کسانی که بایرداشتهای شخصی که از دین مبین اسلام شده و بیضامخربندرفع کند، گام موثری برداشته است. ما با سعه صدری که از آیات و علما سراغ داریم امیدواریم یا واکنشهای نه دفعی که پاسخ گو و جذبی جوانها را با آغوشی باز بپذیرند. انتظار بنده این است، مخصوصاً در مورد زنها از جهت حقوقی با توجه به وجود بسیاری از مشکلاتی که امروزه علیه زنها وجود دارد، که بخشی به باورهای بومی و قومی ما مربوط

می‌شود و چه بسا در طول تاریخ این باورهای بومی به شکل دین برای زنها بیان شده، حوزه وارد میدان شده و این مشکلات را مرتفع سازند. بنده از زبان مردم خطاب به حوزه عرض می‌کنم که عزیزان! ما به شدت به شما امید بسته‌ایم. ۹۸/۲ درصد از مردم به جمهوری اسلامی و در واقع به حکومت دینی و انقلاب دینی رأی دادند و حالا باید از حوزه پاسخ بگیرند. ما اکنون حکومت دینی را تجربه می‌کنیم و طبیعتاً باید ایرادهایی هم داشته باشیم و این حوزه است که باید ایرادها را رفع کند و در این راه پشتوانه‌های قوی‌ای داریم. در کنگره‌ای که در همدان برگزار شده بود، رئیس جمهور هند در مقاله‌ای که ارائه کرده بود اعلام کرد از شیوه حکومت داری مولا علی (ع) بهره می‌برد. و نوشته بود که من به استنادها و والی‌های خودم دستورات حکومتی مولا را ابلاغ می‌کنم. آیا جمهوری اسلامی از این پشتوانه قوی‌تر می‌خواهد؟ اما متأسفانه ما هنوز اندر خم یک کوچه‌ایم.

حوزه‌های ما چقدر توانسته‌اند مدیریت دینی را با زبان علمی بیان کنند؟ چقدر ما در دانشگاه‌ها برای تربیت نیروها در این زمینه‌ها تدریس می‌کنیم؟ امید اینکه حوزه با گذشت دودهم از پیروزی انقلاب و در آستانه قرن بیست و یکم مشکلات امروز کشور را بطور جدی بشناسد و در رفع آنها بکوشد.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

سال جامع علوم انسانی

● خانم امانی:

انتظار مردم از حوزه نه تنها دریافت الگوها و راهنمایی‌ها و محوریت دینی و مذهبی است،

بلکه با عنایت به اصل در هم تنیدگی دیانت و سیاست، حوزه باید اقداماتی برای تحقق واقعی این اصل نیز به عمل آورد. دین می‌تواند هم دنیا و هم آخرت انسانها را تأمین کند و در آستانه هزاره سوم یک الگوی جدید را به جهان عرضه کند. لذا انتظار ما و نسل جوان، در شرایط کنونی جهان، که بشریت باشیخون فرهنگی دنیای استکبارمواجه است

و در دنیایی که ارتباطات به شکل مثبت و منفی حرف اول را می‌زند، از حوزه علمیه و علمای بزرگوار این است که مشکلات دینی و دنیایی مردم را به الهام از معارف و حیانی مرتفع سازند.

